

Folkeskolen. Svarer man mig, at det er irreligiøse og revolutionaire Fordringer, jeg der gør, saa svarer jeg: Nei, det er det ikke, der er Folk, som høre til de saakaldte Kirkens Brydelsler, der have forlangt det Samme, og jeg vil i den Henseende kun tillade mig at nævne een Mand, hvis Navn maa have en god Klang, idetmindste hos Theologerne, nemlig den bekjendte Schleiermacher. Han har blandt Andet sagt — og man vil kunne see det i hans Skrifter: — „Folkeskolen bør Intet have tilfælles med Kirken i dennes ydre Udenbærelser“. Jeg kunde anføre flere høit anseete Theologer, der have sagt det Samme, men jeg skal for Dieblikket afholde mig derfra. — Ligesom vi imidlertid altsaa maae fordrø, at den confessionelle Religionsunderviisning i Skolerne maa bortfalde, og, ligesom man altsaa maa sige, at det er en stor Mangel ved dette Lovforslag, at det ikke har udtalt dette, saaledes tør man ogsaa paastaae, at der findes flere andre og maaskee ligesaa store Mangler ved det. Der er saaledes ikke i dette Lovforslag talt om Forberedelsesskoler for den egentlige Folkeskole, og der er i det Hele ikke med et eneste Ord talt om Folkeskolens indre Organisation, der er ikke talt Noget om, hvorledes Visitationen af Skolerne skal finde Sted, der er ikke talt om de stedfindende Examina, der er ikke talt om Lærernes Fordannelse og først og fremmest om Lærernes Dannelse enten gjennem Seminarier eller gjennem andre Anstalter. Jeg for min Deel vil ikke bryde Staven over Seminarierne, men jeg tør dog dristigt paastaae, at det Grundlag af Kundskab, der erhøldes ved disse Dannelsesanstalter, er saa overmaade lille, at det svinder bort efter saa Aars Forløb hos ikke saa Lærere, og derfor seer man ogsaa, at mange Skolelærere rundt om i Landet rustificeres, saa Aar efterat de have forladt disse Dannelsesanstalter, fordi de ikke der have erhøldt nogen sand Aandsmodenhed. Bort med Seminarierne! Det er altsaa en Fordring, jeg vilde gjøre til Regjeringen; — søg at skaffe os Lærere paa en anden Maade, lad Enhver dannes til Lærer paa den Maade, han vil; antag ham, naar, han blot er duelig; spørg ikke, om han har været paa et Semina-

rium, eller er dannet af en eller anden dygtig Mand, eller har modtaget sin Dannelse ved Kjøbenhavns Universitet. Det var foreløbigt kun disse Bemærkninger, jeg vilde tillade mig at fremsætte.

Kirke- og Underviisningsministeren:

Jeg skal ogsaa tillade mig ganske foreløbigt at yttre nogle Ord, med Hensyn nemlig til de af den sidste ærede Taler fremsatte Bemærkninger, hvorved jeg, som jeg haaber, skal vise, at, dersom der ikke var andre Mangler ved dette Lovudkast end dem, han har fremhævet, vilde der neppe være tilstrækkelig Grund til ikke at gaae ind derpaa. Det er jo meget let at hentaste forskellige Paastande om, at Dit eller Dat ønskes og bør gjøres, og jo mere almindelige man holder disse Paastande, desto bedre Klang kunne de maaskee faae for visse Dren, men himmelvidt forskjelligt herfra, er det paa en nogenlunde tilfredsstillende Maade at antyde de Veie, ad hvilke disse store Formaal skulle naaes. Med Hensyn til det foreliggende Lovforslag er det allerede bemærket af den Rigsdagsmand, der talte sidst, at denne Sag har havt en historisk Gang her i Rigsdagen, og det er den, som Ministeriet maa vente, at det høitærede Things Medlemmer ville fastholde ved Bedømmelsen deraf, navnlig forsaavidt der bliver Spørgsmaal om, hvad man kunde vente fra Ministeriets Side. Det er ganske rigtigt, at dette Spørgsmaal allerede er fremkommet paa den grundlovgivende Rigsforsamling og senere har vilst sig i forskellige Skikkelser i Rigsdagens senere Samlinger — saaledes som jeg allerede selv ved Lovens Fremlæggelse tillod mig at bemærke —, men det maa da strax tilføies, at, naar denne Sag er kommen frem, saa er det meget langt fra, at det nogenstunde er blevet fremhævet, at det, hvortil der egentlig var Trang, var, at der skulde finde en gjenemgribende Opøsning af det nu bestaaende Forhold mellem de ved Kirken og de ved Skolen ansatte Embedsmænd Sted. Det er tværtimod ganske andre Punkter, der ere fremkomne — uagtet ogsaa det her omhandlede Punkt maaskee nok kan have bevæget sig hos en eller anden enkelt Rigsdagsmand, det vil jeg paa ingen Maade modsigte, men det er in-